

Testvériesebb világ

- az egyházak szociális és karitatív szolgálata

Dr. Németh Emma

Siófok, 2018. február 23

I. A szociális szeretet gyakorlása

keresztény küldetés,

nem

megbízásból végzett

köszolgáltat

Az egész gazdasági és társadalmi élet
forrása, középpontja és végcélja:
maga az ember.

Megilleti az igazságosság, szeretet és gondoskodás.
- Érte magáért.

Igazságosság: Megadja az embernek ami az övé.

Szeretet: Odaadja azt, ami az „enyém”.

Jogokat és kötelességeket megelőzően: ingyenesség.

(XVI. Benedek: Caritas in Veritate)

Az egyház kincsei...

Ahol a kincsetek, ott a szívetek is...

Íme az Egyház kincsei

- a kicsinyek, a betegek, a szegények, a peremreszorultak,...

Az Isten dicsősége az élő ember.

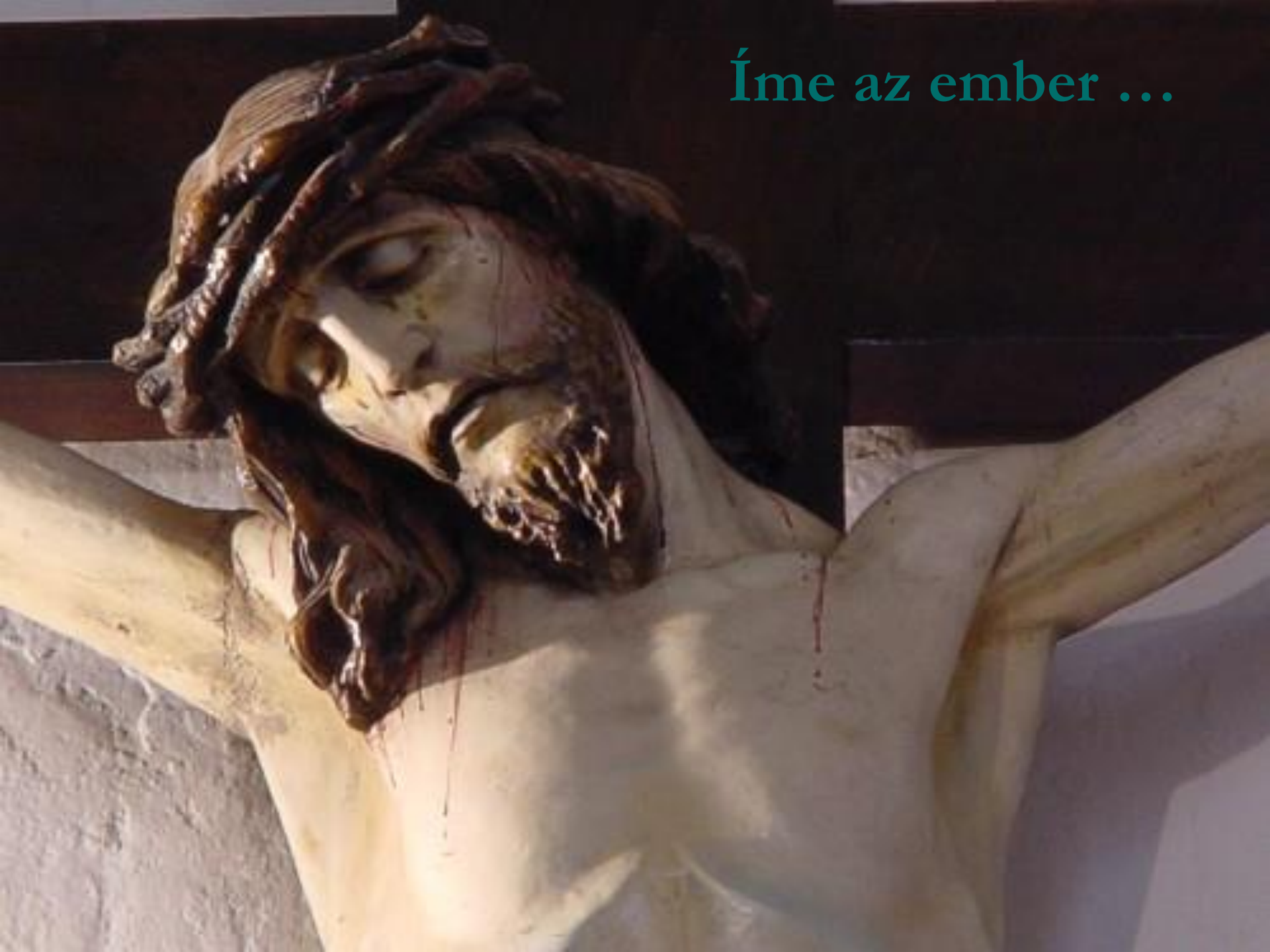
Dabas

Íme az ember...

... az Úrnak úgy tetszett,
hogy összetörje betegséggel.

(Iz. 53, 10)

Íme az ember ...

**„...mint végtelen titokra,
aki méltó a határtalan gondoskodásra és
odafigyelésre”**

(XVI. Benedek)

Hogyan tekintek az emberre?

Pax Otthon

„A tekintet, amelyet szabad döntéssel más
felé fordítok, eldönti saját méltóságomat...”

(Ratzinger)

Verőce

A tekintet,
amelyet szabad döntéssel más felé fordítok,
eldönti saját méltóságomat...

A kereszténység az Úrnak az emberen nyugvó
szerető tekintetének emlékezete, s őrzi az ember
teljes igazságát és méltóságának végső biztosítékát.

(Ratzinger)

XXIII. János Otthon

Az Egyház útja az ember...

(II. János Pál)

Az Egyház nem rendelkezik ajánlható technikai megoldásokkal...

Küldetése viszont, hogy cselekedje az igazságot minden időben és minden körülmények között az emberléptékű társadalom érdekében, az ember méltóságáért és hivatásáért...

Ipolytölgyes

Hogyan kell róluk gondoskodnunk?

- Erkölcsi és gazdasági válság közepette
- A szociális biztonság hálózatának csökkenésekor
- Amikor a szociális gondoskodás szegénygondozássá alakul
- Amikor a nemzetközi pénzügyi intézetek ösztönzésére az állam megnyirbálja a szociális kiadásokat
- Egyre romló finanszírozási helyzetben
- Amikor az állam a fenntartóra hárítja a szociálisan rászorultak ellátásának terheit (térítési díj szabályok, gondozási szükséglet, stb.)
- Betarthatatlan és felesleges állami előírások és adminisztráció hálójában

Testvéri kötelesség a gondoskodás

Útmutatást ad erre

- Egyház társadalmi tanítása
- Egyházi Törvénykönyv – az Egyház megszentelő feladat keretében

Szegénygondozás – teológiailag istentiszteleti cselekmény

Ezért: nem teljesen illeszthető

az állami törvényhozás vagy

az ellátás rendszerébe

Nem intézményesíthető,

a maga részéről független

Nem képes az állam helyére állni, de nem is szabad megtennie

(XVI. Benedek: Deus caritas est)

Testvéri kötelesség a gondoskodás

A hívők egész életét

a szeretetnek kell éltetnie

politikai tevékenységüket is a „szociális szeretnek” kell áthatnia

Egyház karitatív szervezeteinek sajátos feladata van,
amely nem együttműködik,
hanem közvetlenül felelős cselekvő alany,
azt teszi, ami a lényegének megfelel

A szeretet gyakorlása, mint a hívők rendezett tevékenysége alól
az Egyház soha nem menthető fel,
nem is adódhat olyan helyzet, hogy ne lenne szükség
minden egyes keresztény felebaráti szeretetére

(XVI. Benedek: Deus caritas est)

II. Szociális tevékenység a rendszerváltás után

1) Az egyházi szociális intézmények működésének és finanszírozásának jogi háttere

- Lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. tv
 - A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
 - 22/1997. (IV.25.) AB határozat a közoktatási intézmények azonos finanszírozásáról
- a finanszírozás alapja az állampolgárok szabad döntése
- 1997-ben aláírt Szentszéki Megállapodás – kihirdetve az 1999. évi LXX. Törvénnyel
 - Egyházfinanszírozási törvény – 1997. CXXIV. Tv
 - Költségvetési törvények
 - A szociális törvény és annak egyházakat érintő változásai

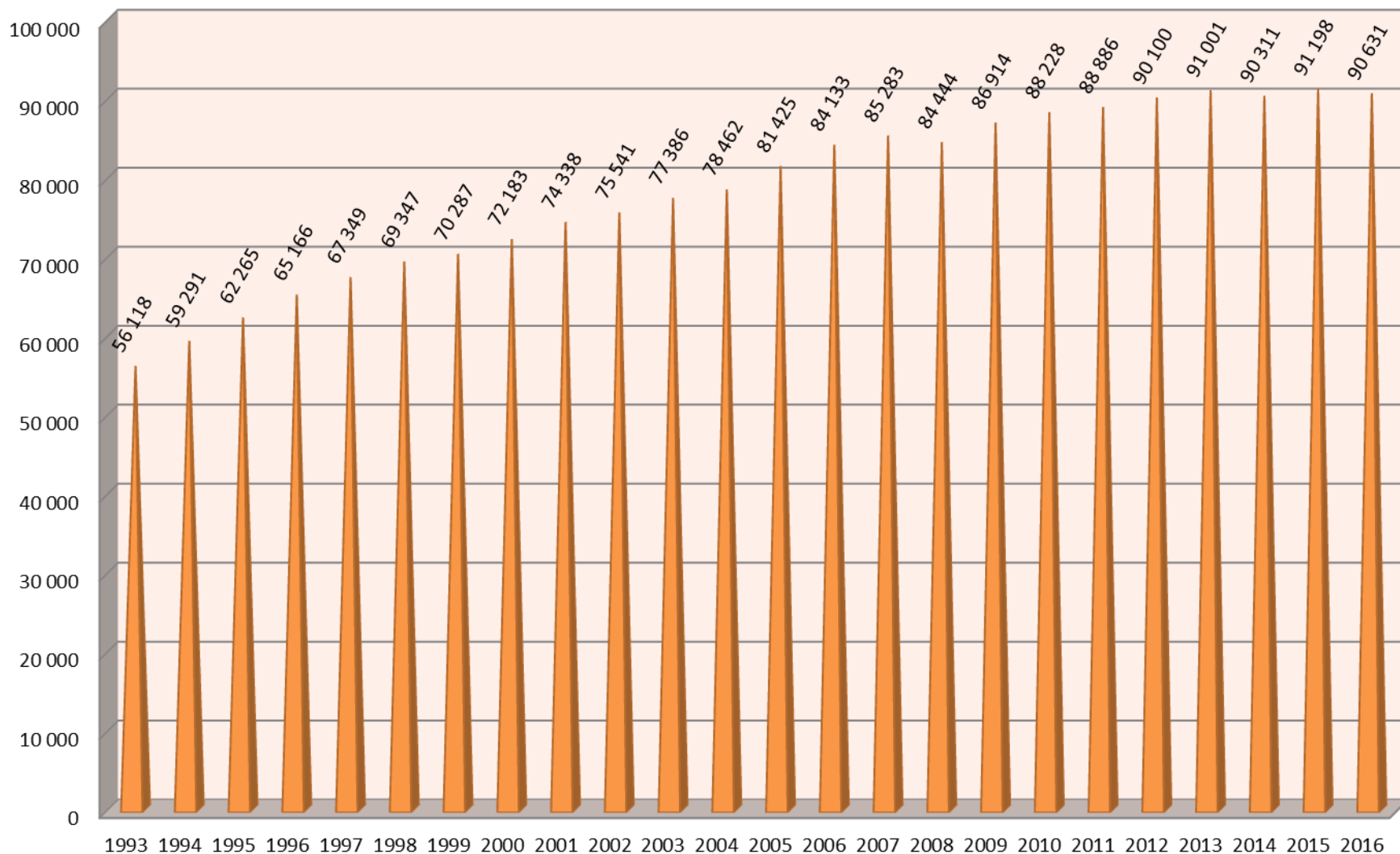
2) Az egyházak szerepének növekedése

Új egyházi intézmények létesítése és átvétele 1990-2017

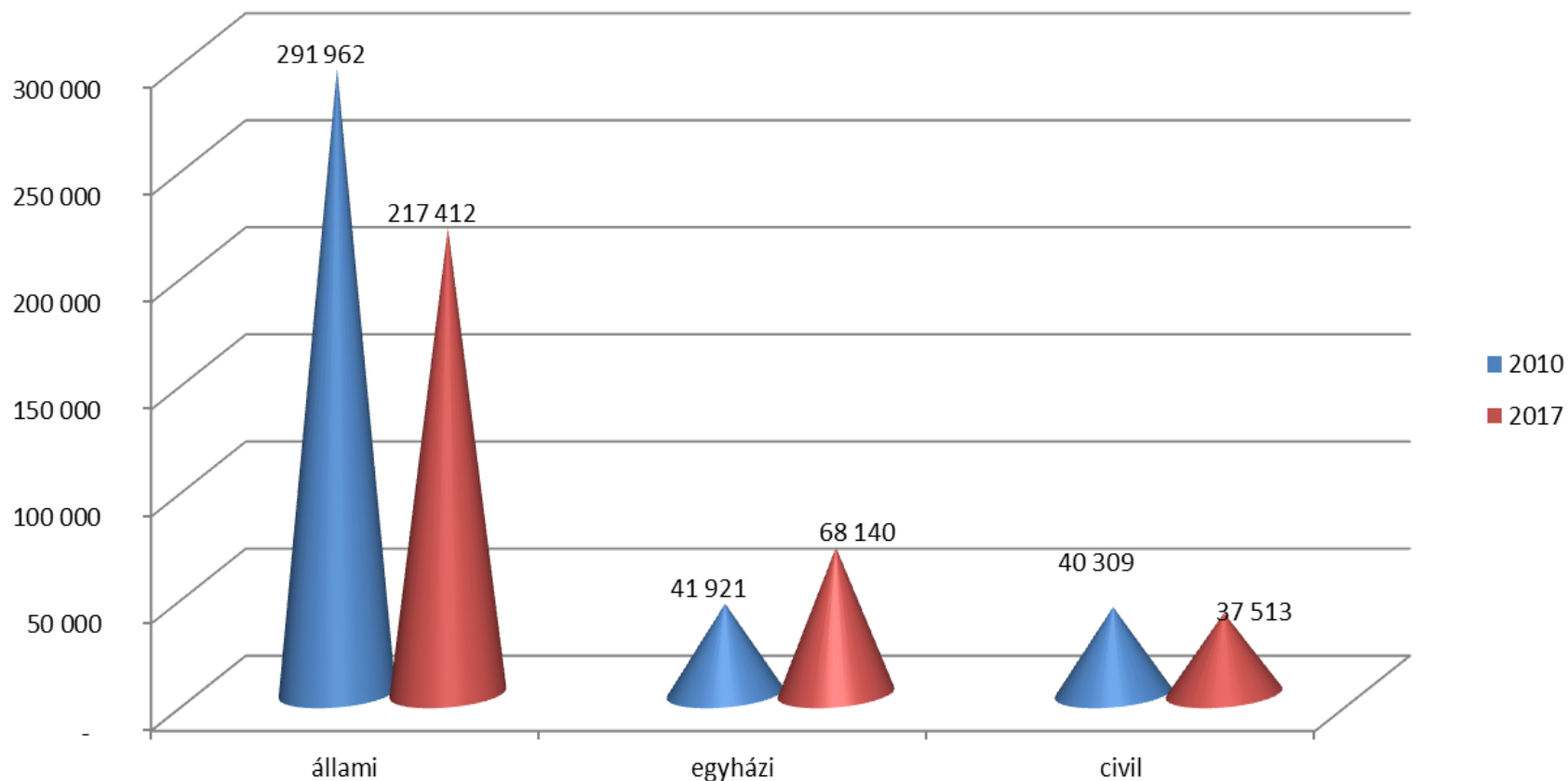
A jogi szabályozás **elvben** megteremtette a kereteket
egyházi és civil szociális intézmények
alapításához
és működtetéséhez

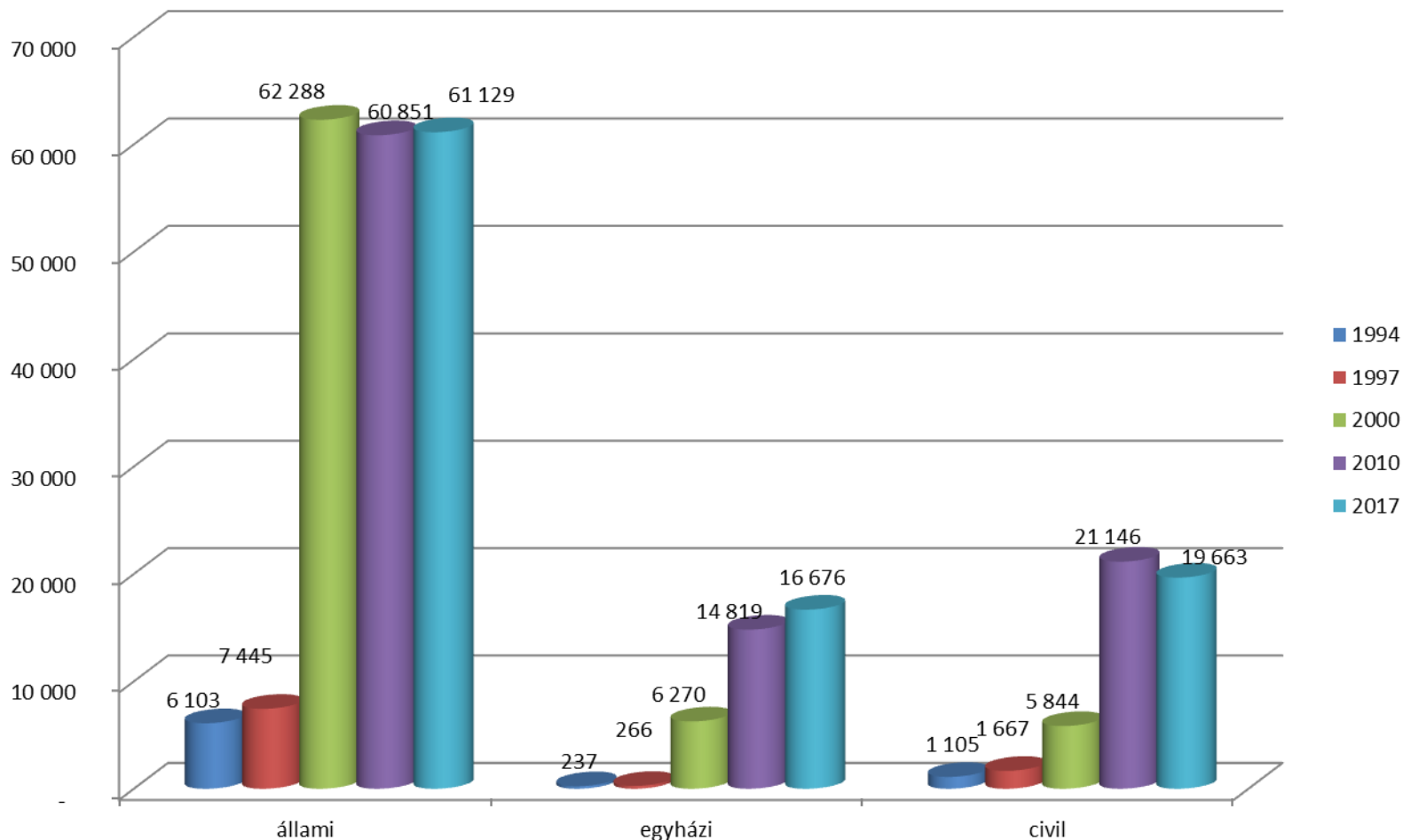
A szakosított szociális intézményekben ellátottak létszáma (1993–2016)

A férőhelyszámok alakulása a személyes gondoskodás keretébe tartozó alapellátások körében 2010. és 2017. évben

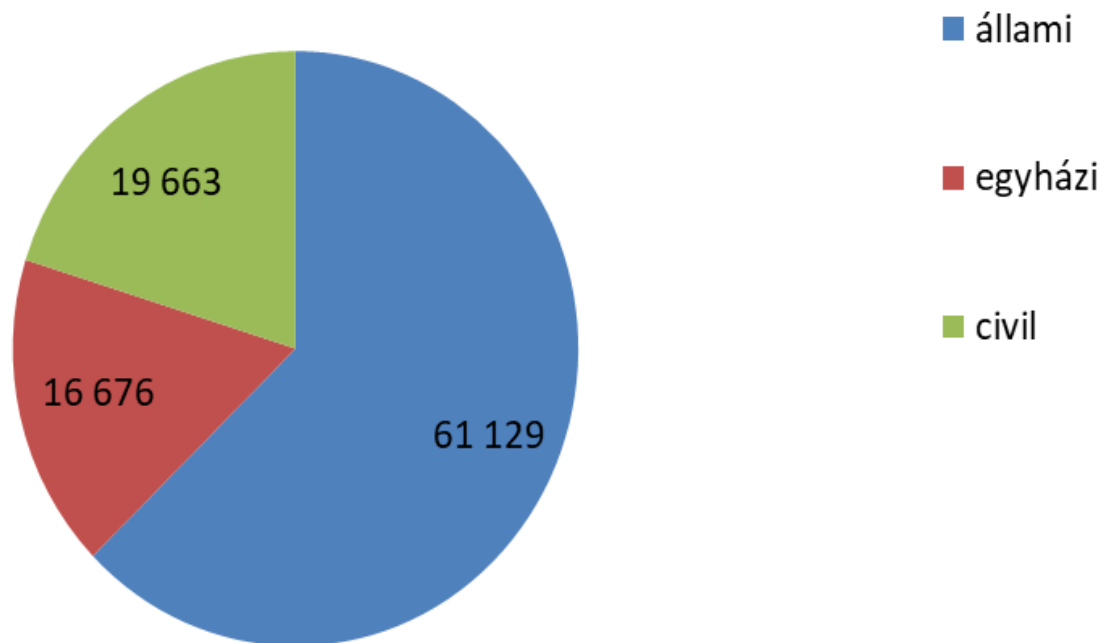

A férőhelyszámok alakulása a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátások körében 1994-2017 között

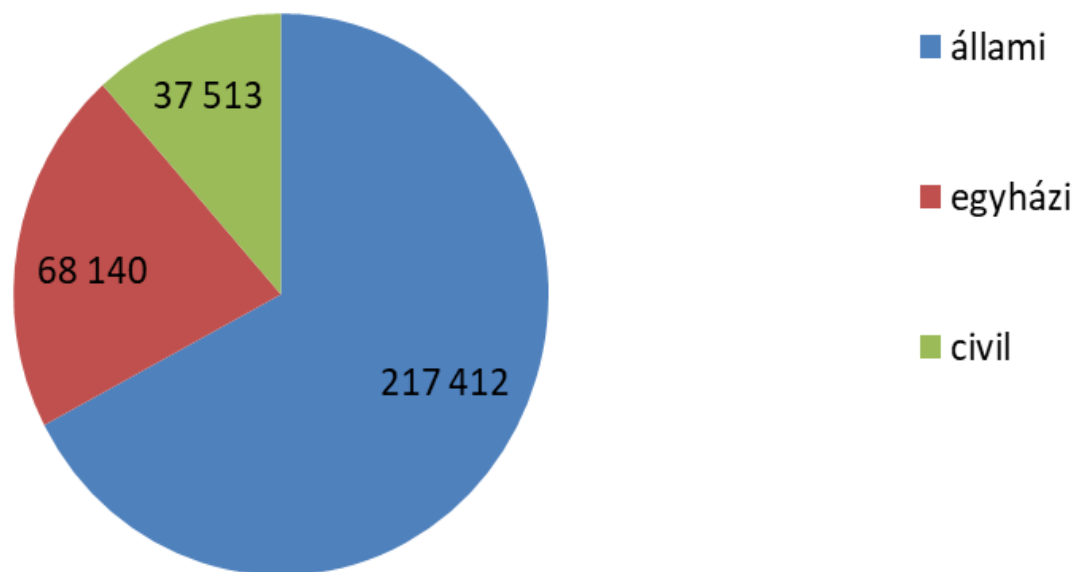
Forrás: KSH adatok, EMMI adatbázis

**A férőhelyszámok alakulása a személyes gondoskodás
keretébe tartozó szakosított ellátások körében
fenntartónként 2017-ben**

Forrás: EMMI adatbázis

**A férőhelyszámok alakulása a személyes gondoskodás
keretébe tartozó alapellátások körében fenntartónként
2017-ben**

Kibontakozási lehetőség vagy előre menekülés?

- ❖ Átvegyük-e
az állam és önkormányzatok által felajánlott
intézményeket?
- ❖ Indítsunk-e
új intézményeket?

2) Az egyházak szerepének növekedése

2015-től

Kormány által kezdeményezett intézmény
átadás-átvétel

1046/2017. (II. 3.) Korm. határozat egyes állami fenntartásban
lévő szociális intézmények egyházak részére történő átadásával
kapcsolatos források biztosításáról.

Átadási szándék

- 2017-ben 8837 férőhely,
- 2018-ban 21.563 férőhely
- Tényleges átadás a ciklus végéig 3400 férőhely - 12 %

Felvetődő kérdések, problémák, jogviták

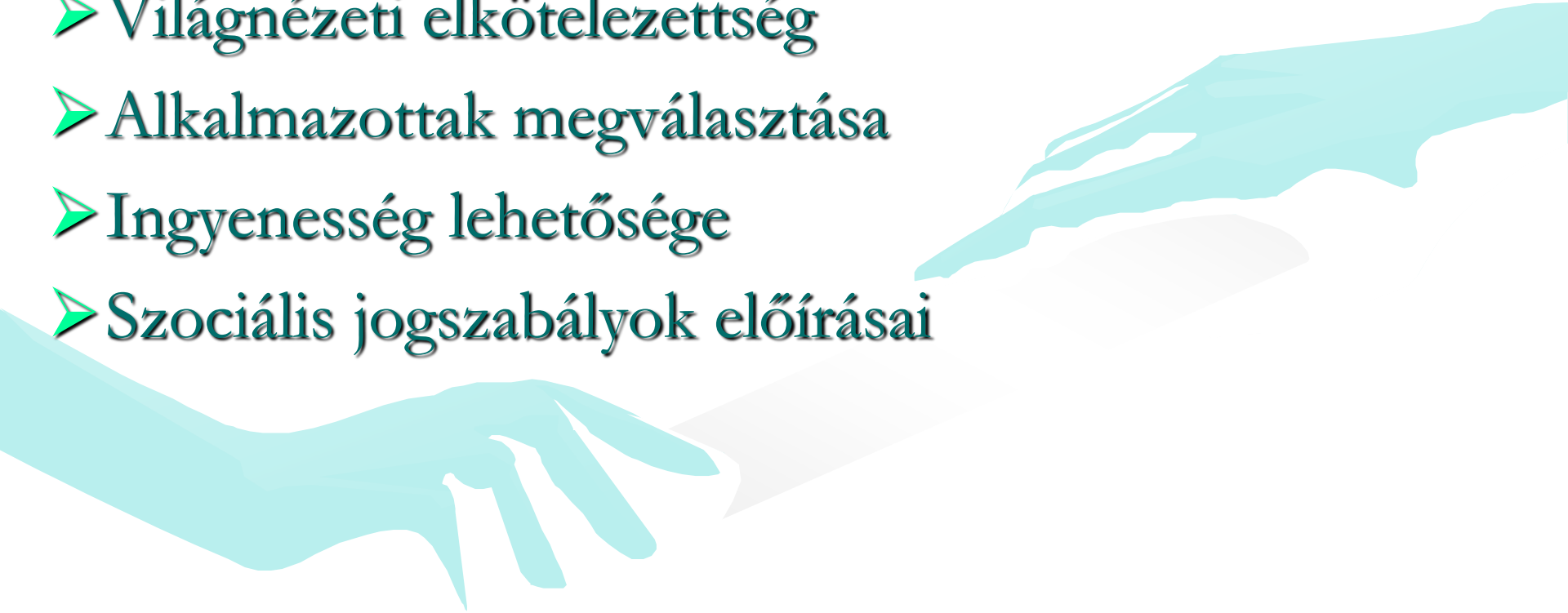
1) Állami-egyház viszonya a szociális ellátásban

- Egyeztetés rendszere
- Választás szabadsága
- Prozelitizmus – világnézetileg elkötelezett intézmény feszültsége
- Szektorsemlegesség
- Állami szabályozás, ellenőrzés

Felvetődő kérdések, problémák, jogviták

2) Identitás

- Világnézeti elkötelezettség
- Alkalmazottak megválasztása
- ingyenesség lehetősége
- Szociális jogszabályok előírásai

Felvetődő kérdések, problémák, jogviták

3) Finanszírozás, működtetés

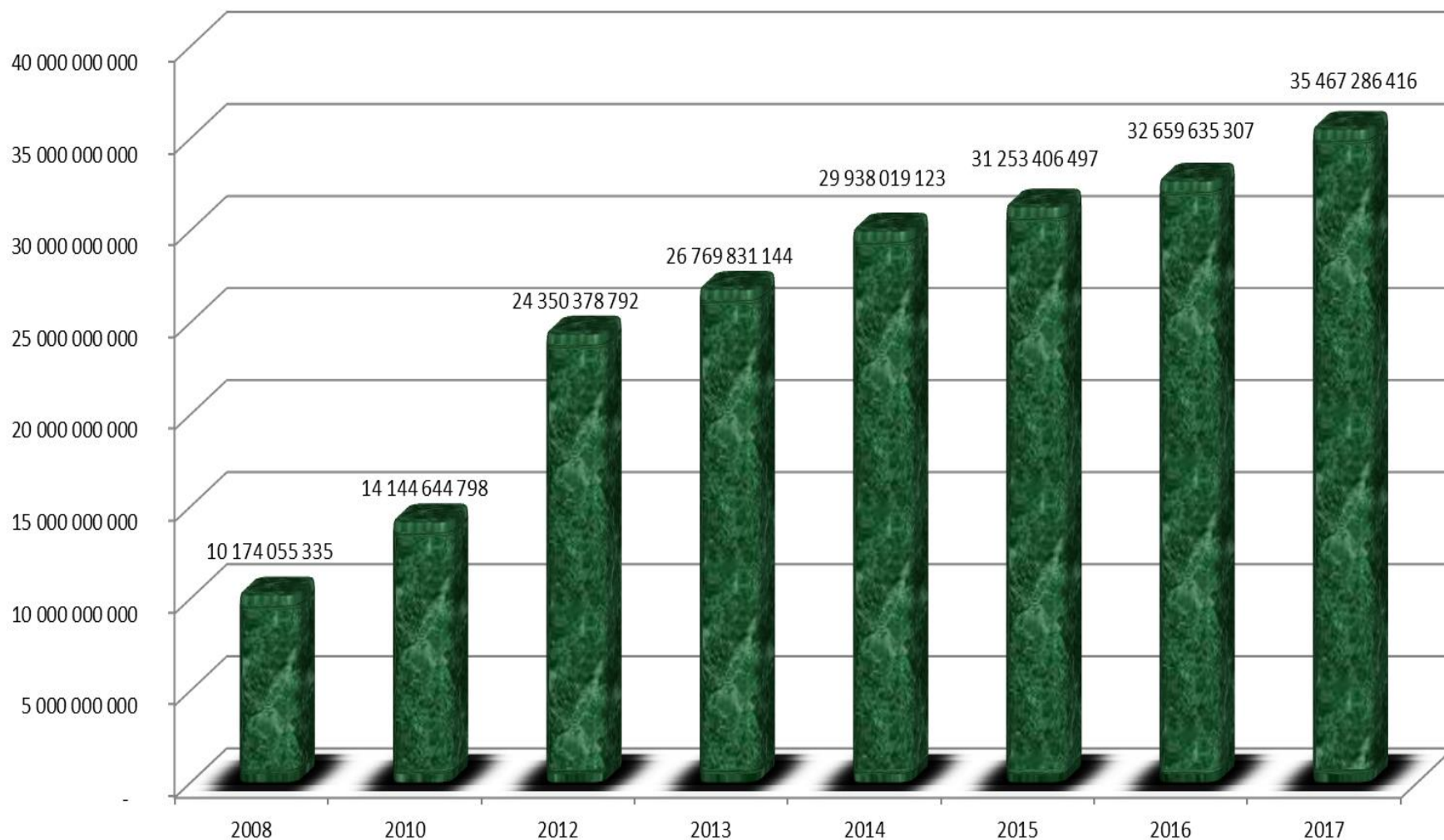
- Állampolgári igény – állami támogatás – ellátási szerződés
- Kapacitás szabályozás, befogadás rendszere
- Emelt szintű férőhelyek fogalmának bevezetése, normatíva differenciálása 2003-tól
- Gondozási szükséglet – intézményi ellátás alapellátás feszültsége
- Egyházi intézmények munkatársainak kvázi közalkalmazotti statusa
- Finanszírozási nehézségek

Finanszírozási források

- Állami normatíva
- Kiegészítő támogatás
- Fenntartói támogatás (pénz, természetbeni)
- Pályázatok
- Saját bevétel
 - Ellátottak térítési díjai, adományai
 - öngondoskodás – szocializmusból örökölt nyugdíjak
 - térítési díj megállapítására vonatkozó előírások
 - Hívek adományai, önkéntes munkája
 - Különböző hazai és külföldi szervezetek adományai
 - Egyéb saját bevétel

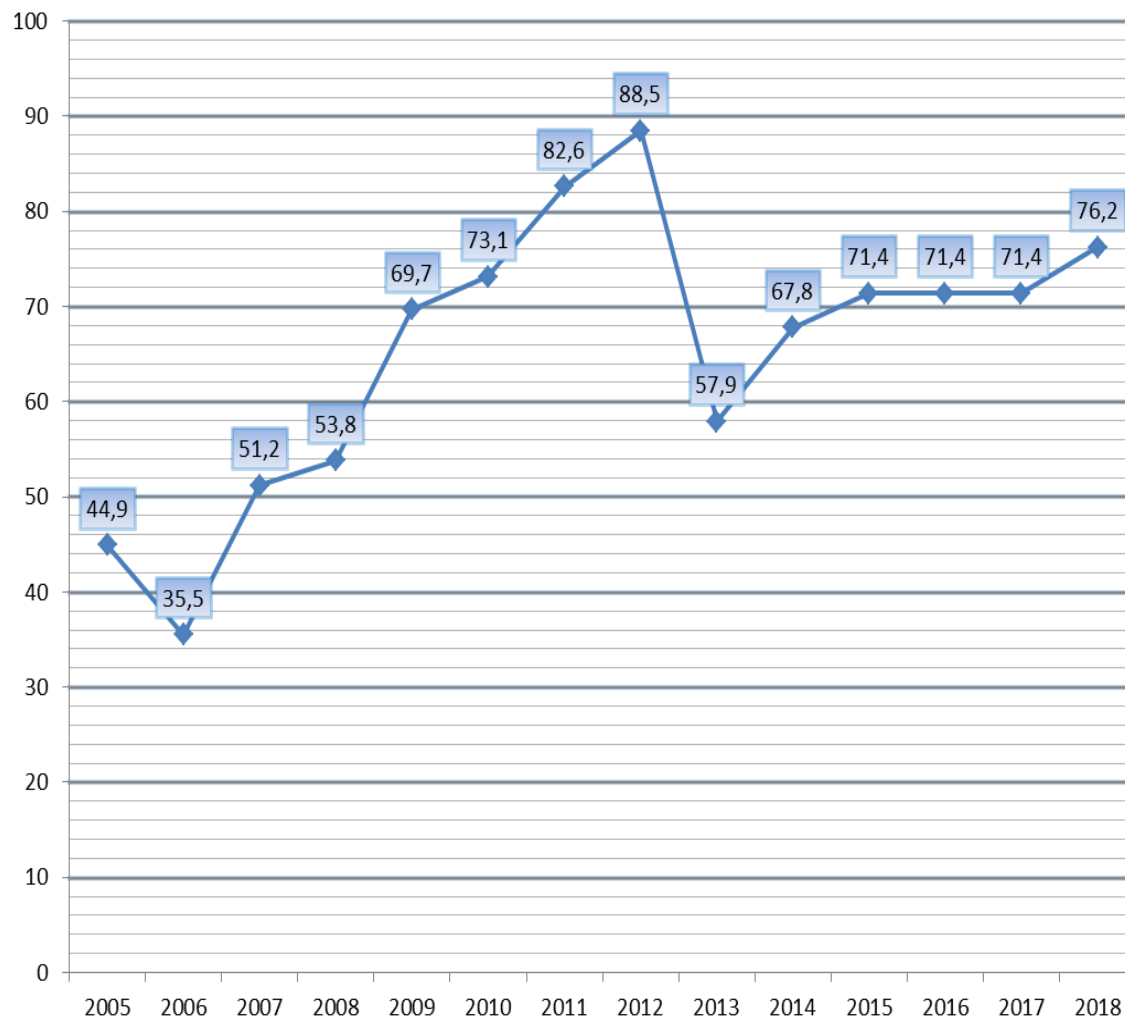
Szociális egyházi támogatás összege (kiegészítő támogatás nélkül) 2008-2017

■ összeg Ft-ban

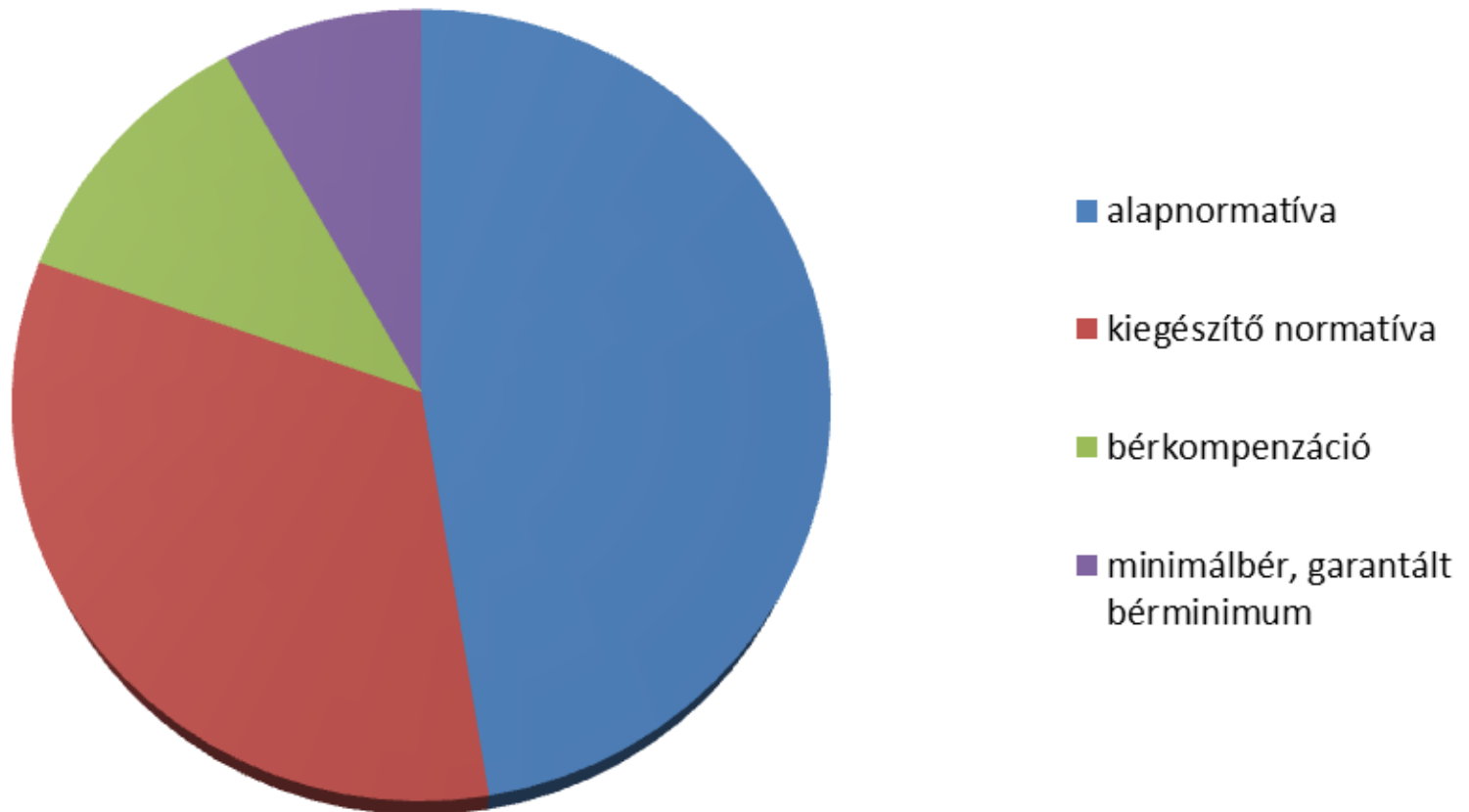

Forrás: EMMI adatbázis

Egyházi szociális kiegészítő támogatás mértéke %-ban

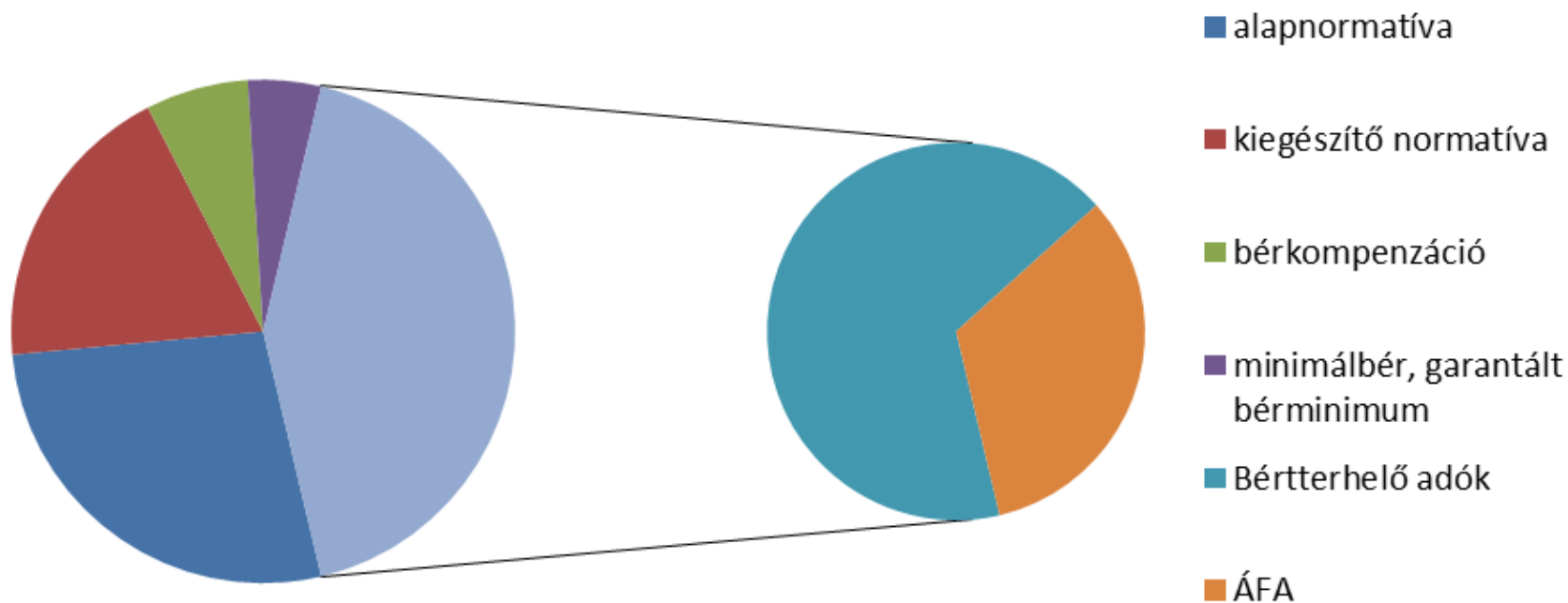
Állami bevételek megoszlása - 2017 évben

A Katolikus Püspöki Konferencia által fenntartott intézmények várható adataiból számolva
Szakellátás 1050 fő, alapellátás 82 ezer feladategység

Állami bevételekből költségvetésbe visszafizetve

2017 évben

100%

74,2%

A Katolikus Püspöki Konferencia által fenntartott intézmények várható adataiból számolva
Szakellátás 1050 fő, alapellátás 82 ezer feladategység

Semmiféle gazdasági, társadalmi vagy
politikai projekt nem helyettesítheti
önmagunk odaajándékozását a másiknak.

(XVI Benedek)

Pax Otthon

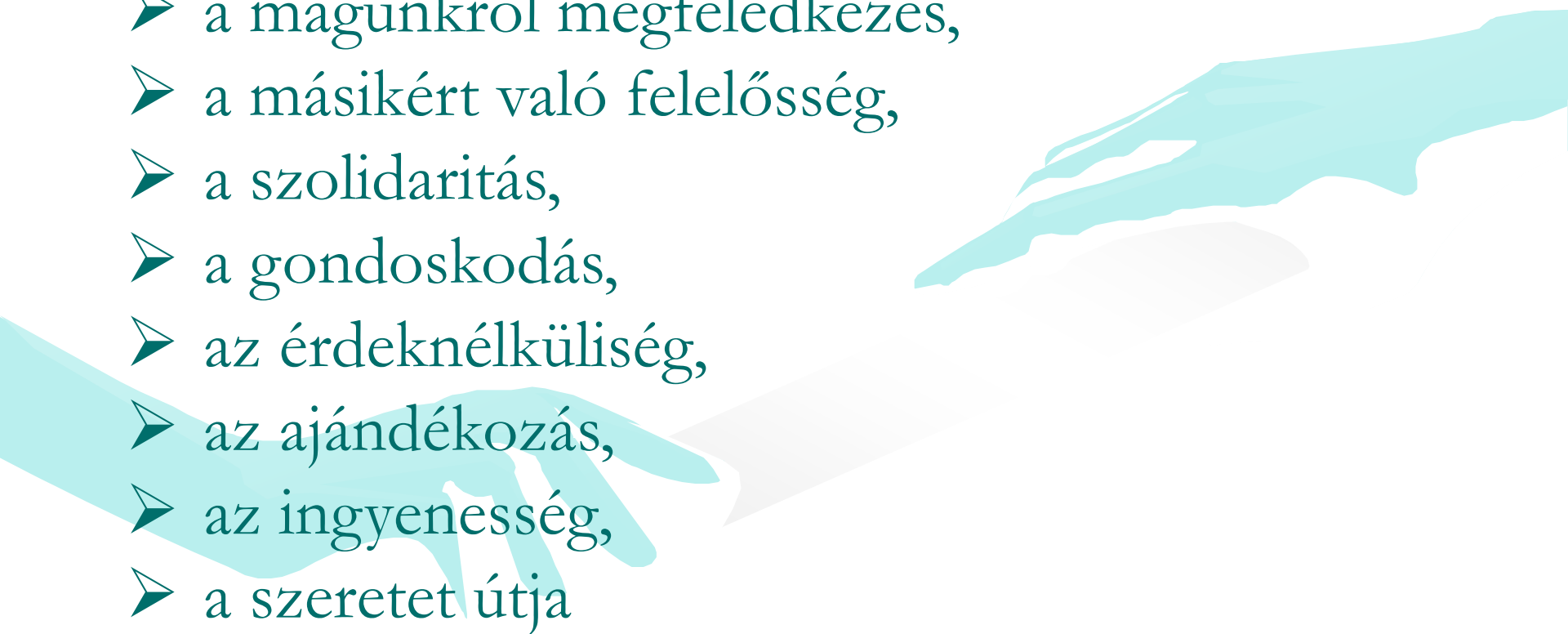
A testvériség útja

nem járható erőfeszítés nélkül

Ez az út

- a magunkról megfélekedezés,
- a másikért való felelősség,
- a szolidaritás,
- a gondoskodás,
- az érdeknélküliség,
- az ajándékozás,
- az ingyenesség,
- a szeretet útja

amely az élet minden területére kiterjed

A testvériség útja

a szeretet útja

Az igazság követelménye:

odaadjam a másiknak azt ami az övé

A szeretet követelménye:

odaadjam azt is, ami az enyém,

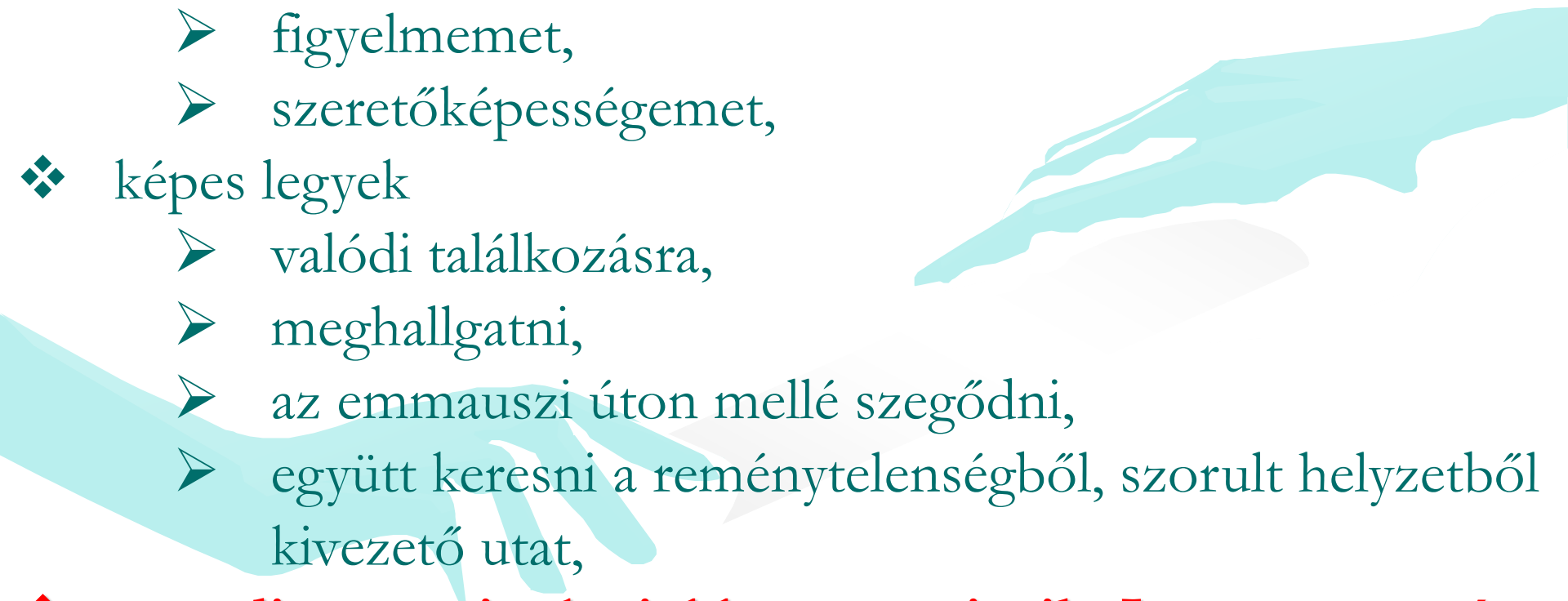
sőt szeretetből odaadjam egész önmagammat.

Csak így érhetem el, hogy az ajándékkal ne
alázzam meg rászoruló testvéreimet.

A testvériség útja a szeretet útja

A testvérnek szüksége van arra, hogy

- ❖ megosszam vele javaimat,
- ❖ odaadjam
 - az időmet,
 - figyelmemet,
 - szeretőkéességemet,
- ❖ képes legyek
 - valódi találkozásra,
 - meghallgatni,
 - az emmauszi úton mellé szegődni,
 - együtt keresni a reménytelenségből, szorult helyzetből kivezető utat,
- ❖ **azt adjam, amire legjobban szomjazik, Isten szeretetét, Krisztus világosságát**

„Aki nem Istent ajándékozza,
nagyon keveset ad.”

(Ratzinger)

Ipolytölgyes